

تاریخچه

تولد غول بی شاخ و دُمی به نام کنکور

تا پیش از برگزاری نخستین کنکور سراسری در ایران، هر دانشگاهی مانند دانشگاه‌های تهران، امیرکبیر، بهشتی یا غیره، به‌صورت جداگانه و با توجه به قوانین خاص خود، اقدام به برگزاری آزمون می‌کردند. اواسط دهه ۴۰ بود که تعداد داوطلبان رشته‌های پزشکی دانشکده پزشکی تهران چنان افزایش پیدا کرد که این دانشکده، سایر دانشکده‌ها مانند فنی و حقوق نیز همین سازوکار را در پیش گرفتند. از سویی در درس‌ها و دشواری‌های شرکت در آزمون‌های اختصاصی دانشگاه‌ها و دانشکده‌ها برای داوطلبان هر شهر و روستا که باید خود را به تهران می‌رساندند نیز مزید بر علت شد تا به تدریج زمز مه‌های برگزاری آزمونی سراسری شنیده شود؛ آزمونی ویژه همه داوطلبان در هر رشته. این اتفاق سال ۱۳۴۸ با حدود ۴۷ هزار و ۷۰۰ داوطلب و همچنین زیر نظر هیأت مسابقات ورودی دانشگاه‌ها به وقوع پیوست و نخستین کنکور در ایران برگزار شده، کنکوری که هر سال، ابعادی تازه به‌خود می‌یافت و هر روز نیز به آن غول بی‌شاخ و دم شبیه‌تر می‌شد. داوطلبان در کنکور آن سال می‌توانستند با توجه به نمرات دریافتی در ۳۰ رشته ۱۲ دانشگاه به تحصیل بپردازند و آینده خود را تضمین کنند. در سال‌های نخست برگزاری کنکور، سؤالات، منابع مشخصی نداشتند و از این‌رو داوطلبان با مشکلات افزون‌تری نسبت به امروز مواجه بودند. تب ادامه تحصیل به بالا رفت، (کمال بعد از برگزاری نخستین کنکور) وزارت علوم وقت، مرکز آزمون‌شناسی با هدف بررسی و تعیین قوانین مناسب ویژه طراحی سؤالات را راه‌اندازی کرد. این همان مرکز است که بعدها با نام سازمان سنجش آموزش کشور شهرت یافت. آن سال‌ها طبق مصوبات سازمان سنجش، علاوه بر آزمون سراسری، معدل امتحانات نهایی ششم متوسطه و نوع مدرک (دیپلم ریاضی، طبیعی و ادبی)، جنسیت، وضعیت نظام وظیفه و سهمیه منطقه نیز در قبولی کنکور داوطلبان مؤثر بود.

نکته

کنکور در سفر

شرایط برای شرکت در کنکور برای هر داوطلبی که به هر دلیل خارج از کشور زندگی می‌کند نیز مهیاست. در واقع این کنکور برای افرادی است که خارج از کشور زندگی می‌کنند اما قصد ادامه تحصیل در داخل کشور یا قرار بازگشت به کشور را دارند. این افراد و داوطلبان با مراجعه به شعبه‌های سازمان سنجش در کشور محل تحصیل می‌توانند برای آزمون اقدام کنند. البته لازم به ذکر است که شرایط به‌گذاری کنکور سراسری با توجه به حفاظت از سؤالات و هزینه‌های بالای آن از جمله حضور کارشناسان و مراقبان در حوزه‌ها، همه‌ساله که همه کشورها فراهم‌انست. برای همین منظور داوطلب برای اطلاع از لیست این کشورها، باید به سایت سازمان سنجش مراجعه کند. سطح سؤالات کنکور ویژه داوطلبان خارج از کشور با سطح سؤالات کنکور داخل کشور تفاوتی ندارد و در واقع از منابع یکسان استفاده می‌شود که هم‌زمان با کنکور داخل کشور برگزار می‌شود. قبل از تصمیم برای ادامه تحصیل در خارج از کشور باید به‌خوبی از شرایط کنکور و تحصیل (عمومی و اختصاصی) در خارج از کشور آگاه باشید. به‌عنوان مثال، اینکه از کدام مقطع قصد ادامه تحصیل در خارج از کشور را دارید، قابل اهمیت و توجه است؛ از مقطع متوسطه نظری یا فنی حرفه‌ای به مقطع دانشگاه یا از پیش‌دانشگاهی به مقطع کارشناسی. در هر یک از این موارد شرایط خاصی وجود دارد که باید از آنها آگاه باشید. شرایط مالی نیز جزو مهم‌ترین مواردی است که باید بررسی شود.

جهان

از کنکور دیگر کشورها چه خبر؟

بیش از نیم قرن است که در ایران برای جذب دانشجو در دانشگاه‌ها و رشته‌های آموزشی مختلف از روش کنکور سراسری استفاده می‌شود؛ آزمونی بزرگ که البته طی همین نقرن با فراز و نشیب‌های بسیار همراه بوده و گریزی هم از آن نبوده چرا که تنها راه ورود به مقطعی برای تحصیلات عالی، همین آزمون بزرگ است. در این میان، بسیاری از کارشناسان و متخصصان آموزشی و بعضی از روانشناسان و جامعه‌شناسان نسبت به این روش جذب دانشجو و کنکور انتقاداتی دارند و می‌گویند که نباید سرنوشت افراد که هر یک استعداد و توانایی منحصر به‌فردی دارند مبتنی بر قبولی یک آزمون بزرگ ۳ساعته باشد. ضمن اینکه همین منتقدان و بسیاری دیگر نیز معتقدند کنکور و جذب دانشجو به این شکل و شمایل، مافیایی با نام کنکور به‌وجود می‌آورد. از درستی یا نادرستی کنکور که بگذریم، این پرسش مطرح می‌شود که آیا این روش جذب دانشجو در کشور، بهترین روش برای ورود به دانشگاه است؟ یا رویکردی تطبیقی می‌توان اینطور گفت که نظام آموزشی «بیمه‌مترکز» به کشورهایی اختصاص دارد که بخشی از فرایند پذیرش دانشجو در مراکز آموزش عالی آنها تحت نظارت و دخالت مستقیم دولت یا نهادهای تعیین‌شده توسط آن صورت می‌گیرد. نظام آموزش «فیرمترکز» ویژه کشورهایی است که هیچ‌یک از بخش‌های فرایند پذیرش دانشجو در مراکز آموزش عالی آنها تحت نظارت و دخالت مستقیم دولت یا نهادهای تعیین‌شده توسط آن صورت نمی‌گیرد. دسته نهم، کشورهایی هستند که یکی از شرایط پذیرش دانشجو در همه یا اکثر مراکز آموزش عالی آنها، شرکت در آزمون‌هایی است که جدا از آزمون‌های پایان دوره متوسطه یا پیش‌دانشگاهی (موسوم به آزمون نهایی) برگزار می‌شوند. دسته دوم، برعکس دسته نخست است. آنها کشورهایی هستند که برای پذیرش دانشجو در مراکز آموزش عالی آنها، از آزمون‌هایی جدا از آزمون‌های پایان دوره متوسطه یا پیش‌دانشگاهی (موسوم به آزمون نهایی) برگزار نمی‌شود.

اجتماعی

عکس: شهسپاری حامد عطایی

روزگار خوش نشینی دانشجویان

گپ و گفتی با دانشجویان، درباره هزینه‌های سکونت در محل تحصیلشان

گزارش

بهتر با شغلی مناسب و موقعیت‌های اجتماعی ابدل را در

پایان دوران تحصیلی در مقاطع ابتدایی و متوسطه دوره‌های اول و دوم، با آغاز رویای بزرگ را یافتن به دانشسگاه پیوند یافته است. خیلی‌ها مسیر رسیدن به فرآیند سد کنکور و پیش‌تر، تأمین هزینه‌های جانبی آن که یکی از

مهم‌ترین شان، بهر همدنی از امکانات خوابگاهی است، جمله این دشواری‌ها و سختی‌هاست که بسیاری از داوطلبان و قبول‌شدگان از عهده تأمین آنها بر نمی‌آیند. در این گزارش به بررسی کمی و کیفی خدمات و امکانات خوابگاهی ویژه دانشجویان پرداخته‌ایم.

ایجاد خوابگاه‌های استیجاری باهدف جبران کمبود خوابگاه

دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های آموزش عالی به‌منظور جبران کمبود خوابگاه دانشجویی و ایجاد زمینه مشارکت دانشجویان در امور رفاهی و معیشتی خود با انعقاد قرارداد اجاره با اشخاص حقیقی یا حقوقی اقدام به احداث و راه‌اندازی خوابگاه‌های استیجاری، غیردولتی و یا خودگردان می‌کنند که البته این دسته از خوابگاه‌ها باید منطبق با قوانینی خاص راه‌اندازی و اداره شوند. «میثم بهداد»، پیمانکار یکی از خوابگاه‌های دانشجویی که به تازگی مجوز فعالیت گرفته است در این باره می‌گوید: «خوابگاه‌های خودگردان، خوابگاه‌های شخصی و خصوصی هستند که تنها با دانشگاه‌های مربوطه، تفاهنامه همکاری امضا می‌کنند و دانشگاه، نظارتی مؤثر و مستقیم بر امکانات آن ندارد. البته نام دیگر این خوابگاه‌ها را هم می‌توان همان خوابگاه‌های غیردولتی دانشگاهی نامید؛ خوابگاه‌هایی که دانشگاه‌جز بر نظارت‌هایی که در حوزه قانونی برایش تعریف شده، در دیگر امور خوابگاه دخالتی ندارد. خوابگاه‌های مشارکتی هم خوابگاه‌هایی هستند که مالکیت آنها متعلق به بخش خصوصی یا تعاونی بوده و قرارداد بهره‌برداری از آن بین بخش خصوصی یا تعاونی و دانشگاه-دانشکده به‌صورت قرارداد اجاره منعقد می‌شود. برای اخذ مجوز جهت راه‌اندازی خوابگاه خودگردان، باید مستندات مربوطه ویزگی‌های بنا، امکانات، شرایط و ارزش‌های افزوده خوابگاه ارائه شود که اگر مورد تأیید قرار گیرد، مجوزهای یک‌ساله و یا مدت‌دار صادر می‌شود. قدمت بنا و نوع معماری، کیفیت سهولت دسترسی‌ها به معابر اصلی و مراکز ناوگان حمل‌ونقل عمومی، نزدیکی به دانشگاه یا دانشکده، امکانات رفاهی (بهداشتی، نظافتی، سیستم گرمایشی و سرمایشی، جاروبرقی، ماشین لباسشویی، اتو، مایکروفر، کتابخانه، سالن ورزش و...)، متر از اتاق‌ها، تعداد نرفات ساکن در هر اتاق، نورگیری اتاق‌ها، خدمات جانبی از اهدای اینترنت رایگان و اتاق‌های ویژه مهمان از جمله مهم‌ترین معیارها برای تعیین قیمت اجاره آنهاست. با توجه به این‌که دانشگاه و دانشکده‌ها در برخی موارد، برای کف و سقف (سطح یک تا ۴) این خوابگاه‌ها نیز مبالغی را در نظر می‌گیرند. برای همین ممکن است شما یک خوابگاه خصوصی دانشجویی با قیمت اجاره ماهانه یک میلیون تا ۵میلیون تومان هم پیدا کنید.»

دانشجوهایی بدون خوابگاه

سری هم به آگهی‌های تبلیغاتی ویژه خوابگاه‌های دانشجویی در برخی شبکه‌های مجازی می‌زنیم؛ تبلیغاتی که در آنها معرفی خوابگاه‌هایی با ویژگی‌های خاص دیده می‌شود. «اتاق‌هایی بزرگ و بوی عالی، محیطی آرام و ساکت، خانهای دنج و تمیز!» اینها جملات بر تکرار همان آگهی‌ها هستند که گاه مورد اطمینان دانشجویان و خانواده‌یشان واقع می‌شوند. «هر ا سعادت‌مند» دانشجوی رشته دندانپزشکی است که می‌گوید: «خودم اینجا دانشجو هستم و خواهر بزرگ‌ترم در دانشگاه غیردولتی ارک درس می‌خواند. در مبلغ اجاره خوابگاه من و او به سبب تفاوت در شهرهای محل تحصیل، تفاوت چشمگیری دیده می‌شود. من در یک خوابگاه خصوصی با ۵ میلیون در ماه (منهای هزینه‌های خوراک) اسکان دارم و خواهرم در خوابگاه مشابه خوابگاه من با ۳ میلیون و ۸۰۰ هزار تومان ساکن شده‌است. پس اینکه در کدام شهر هم درس بخوانی و ادامه تحصیل بدهی نیز مهم است. دانشگاه‌هایی هم هستند که شهریه و هزینه‌های راه‌آز مجموع حقوقی که به دانشجوی‌هایش می‌دهند، هم اکنون ۲میلیون و ۵۰۰ هزار تومان به‌صورت ترمی و هر نیمسال تحصیلی کسری می‌کنند. اگر دانشجویی، شانس و اقبال برای دریافت سهمیه خوابگاه دانشگاه نداشته باشد، باید بود سریع گزینه‌های خصوصی یا تعاونی در آگهی‌های تبلیغاتی که خیلی‌هایشان را می‌شود علاوه بر فضای مجازی، به‌صورت کاغذ نوشته بر در و دیوار دانشگاه پیدا کرد. البته که آنها گزینیه‌های گران‌تری هستند ولی به نسبت، شرایط بهتری در اغلب آنها فراهم است.» «عطا ابراهیمی» دانشجوی گرافیک نیز می‌گوید: «متأسفانه ظرفیت‌های لازم برای در اختیار گذاشتن خدمات خوابگاهی مناسب از سوی دانشگاه‌ها فراهم نیست. برخی دانشگاه‌ها، خوابگاه ملکی ندارند، برخی دیگر، اگر خوابگاه ملکی با قیمت مناسب داشته باشند خبری از واحدهای متاهلی در آنها نیست یا تعدادی از دانشگاه‌های معروف هستند که خدمات خوابگاهی را به رتبه‌های خاص ارائه می‌دهند! خدماتی که در قالب بسته‌های تشویقی در سال اول تحصیل براساس رتبه کنکور به دانشجوی اعطا می‌شود و تداوم اعطای بسته‌ها در سال‌های بعد، مشروط به قرار گرفتن دانشجو در بین ۱۰ درصد دانشجویان برتر کلاس خواهد بود. شنیده‌ایمان حاکی از آن است که خوابگاه‌های وی‌آی‌بی هم وجود دارد! این نوع از خوابگاه‌ها بیشتر در پردیس‌های دانشگاهی واقع هستند.»

او این چنین ادامه می‌دهد: «قانونگذار و عدالت‌محوری در این حوزه به بازنگری و تخصیص بودجه‌نیاز دارد تا هماهنگی‌های کیفی میان تعداد پذیرفته‌شدگان و واجدین شرایط دریافت خدمات خوابگاهی فراهم شود، نه اینکه دوربرابر آمار ظرفیت خوابگاهی، دانشجو پذیرش نشود و بعدی بی خیال آن تعداد دانشجویی شد که ماراد آمار واقعی، وارد فضاهای آموزشی شده‌اند! ما نه آن خوابگاه وی‌آی‌بی را می‌خواهیم و نه اصلا از عهده پرداخت هزینه‌هایش برمی‌آییم. ما فقط خوابگاهی استاندارد با ظرفیت معین می‌خواهیم که اتفاقاً کیفیت غذایی هم به مانند غذاهای خانگی که از حداقل‌ها بر خوردار باشد. گفتیم غذای خانگی یاد طرحی افتادم که این‌اواخر ظرفیت دانشگاه با نام غذای خانگی و موازی با سلف دانشگاه آن را اجرا کردند تا ضمن دریافت پول بیشتر بابت غذا از دانشجویان، اعتراض آنها نسبت به کیفیت غذای خوابگاهی و سلف دانشگاه را مثلاً پاسخ داده باشند! در حالی که همه حرف دانشجویان، ارتقای کیفیت خوابگاه بود!»

مطرح می‌شود.